

Briuselis, 2026 m. spalio 12 d.
(OR. en)

14367/26

ENV 1222
CLIMA 532

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 14227/26 + ADD 1

Dalykas: JT biologinės įvairovės konvencija (BĮK)
(2026 m. spalio 19–30 d., Jerevanas, Armėnija)
a) BĮK Šalių konferencijos septynioliktasis susitikimas (COP17)
b) BĮK Šalių konferencijos, kuri yra Kartachenos biosaugos protokolo Šalių
susitikimas, dvyliktasis susitikimas (COP-MOP12)
c) BĮK Šalių konferencijos, kuri yra Nagojos protokolo dėl galimybės
naudotis genetiniais ištekliais ir naudos pasidalijimo Šalių susitikimas,
šeštasis susitikimas (COP-MOP6)
– Tarybos išvados

Delegacijoms priede pateikiamos 2026 m. spalio 12 d. įvykusiame 4200-ajame Tarybos posėdyje
patvirtintos Tarybos išvados pirmiau nurodyta tema.

BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS KONVENCIJA (BĮK)

Pasirengimas BĮK Šalių konferencijos septynioliktajam susitikimui (COP17)

Pasirengimas BĮK Šalių konferencijos, kuri yra Kartachenos biosaugos protokolo Šalių susitikimas, dvyliktajam susitikimui (COP-MOP12)

Pasirengimas BĮK Šalių konferencijos, kuri yra Nagojos protokolo dėl galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir naudos pasidalijimo Šalių susitikimas, šeštajam susitikimui (COP-MOP6)

(2026 m. spalio 19–30 d., Jerevanas, Armėnija)

- Tarybos išvados -

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

PRIMINDAMA šias savo išvadas:

„Biologinės įvairovės konvencija (BĮK): Pasirengimas BĮK šalių konferencijos šešioliktajam susitikimui (COP16); Pasirengimas BĮK šalių konferencijos, kuri yra Kartachenos biosaugos protokolo šalių susitikimas, vienuoliktajam susitikimui (COP-MOP11); Pasirengimas BĮK šalių konferencijos, kuri yra Nagojos protokolo dėl galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir naudos pasidalijimo šalių susitikimas, penktajam susitikimui (COP-MOP5) (2024 m. spalio 21 d.– lapkričio 1 d., Kalis, Kolumbija)“¹;

„Biologinė įvairovė. Būtinybė skubiai imtis veiksmų“²;

„Pasaulinės biologinės įvairovės programos po 2020 m. rengimas. Biologinės įvairovės konvencija (BĮK)“³;

¹ Dok. ST 14480/24.
² Dok. ST 12210/20.
³ Dok. ST 15272/19 + COR 1.

„ES energetikos ir klimato diplomatija“⁴;

„Strateginė konkurencingos ir tvarios ES bioekonomikos programa“⁵;

„Čiabuvių tautos“⁶;

PABRĖŽDAMA, kad biologinės įvairovės nykimas tebėra egzistencinė pasaulinė grėsmė žmonijai, PRIPAŽINDAMA, kad biologinė įvairovė, maistas, vanduo, sveikata ir klimato kaita yra tarpusavyje susiję ir kad siekiant įgyvendinti Kunmingo ir Monrealio pasaulinę biologinės įvairovės strategiją (KMGBF) reikia imtis holistinių, integruotų bei vienas kitą papildančių veiksmų, sektorių viduje ir tarp jų, nuosekliai laikantis susietumo metodo, kad būtų sustiprintos sinergijos ir mažinama kompromisais daroma žala, ir PABRĖŽDAMA, kad siekiant pašalinti tiesioginius ir netiesioginius biologinės įvairovės nykimo veiksnius, reikia transformacinių pokyčių;

PRIPAŽINDAMA esminę sveikų ekosistemų ir biologinės įvairovės svarbą sveikatai, gerovei, apsirūpinimo maistu saugumui, mitybai, darbo vietoms ir tvariems pragyvenimo šaltiniams, taip pat ilgalaikiam ekonominiam ir socialiniam stabilumui;

PRIPAŽINDAMA, kad sveikos ekosistemos saugo nuo gamtinių pavojų bei gaivalinių nelaimių ir prisideda prie nacionalinio saugumo, ir kad biologinės įvairovės apsauga, atkūrimas ir tvarus naudojimas gali padėti užtikrinti nacionalinį bei ekonominį saugumą ir padidinti atsparumą;

LABAI SUSIRŪPINUSI dėl padėties sunkumo ir skubos, kuriuos lemia tarpusavyje susijusios pasaulinės biologinės įvairovės nykimo, klimato kaitos, taršos, ekosistemų, žemės, vandens ir vandenyno būklės blogėjimo, įskaitant miškų naikinimą, dykumėjimą ir sausras, krizės, taip pat ekstremalūs gamtos gaisrai, karščio bangos ir kylanti jūros temperatūra; PATVIRTINA savo įsipareigojimą visapusiškai, integruotai ir darniai spręsti šių tarpusavyje susijusių krizių keliamas problemas, pasitelkiant tarpusavyje naudingas strategijas su griežtomis socialinėmis ir aplinkos apsaugos priemonėmis;

⁴ Dok. ST 8417/26.

⁵ Dok. ST 7397/26.

⁶ Dok. ST 8814/17.

PALANKIAI VERTINDAMA Pasaulinę ataskaitą dėl kolektyvinės pažangos įgyvendinant Kunmingo ir Monrealio pasaulinę biologinės įvairovės strategiją (KMGBF), taip pat didelį atnaujintų ar peržiūrėtų nacionalinių biologinės įvairovės strategijų ir veiksmų planų (NBĮSVP) bei uždavinių, suderintų su KMGBF nuo jos priėmimo, skaičių ir didelį Konvencijos Šalių pateiktų septintųjų nacionalinių ataskaitų skaičių, taip pat PAKARTODAMA, kad Šalys turi skubiai užbaigti ir kuo greičiau pateikti savo NBĮSVP bei septintąsias nacionalines ataskaitas, jei to dar nepadarė;

PRIPAŽINDAMA Reglamentą (ES) 2024/1991 dėl gamtos atkūrimo, pagal kurį rengiami nacionaliniai atkūrimo planai ir įgyvendinimo procesai, kurie yra svarbus ES ir jos valstybių narių įnašas įgyvendinant KMGBF;

PRIPAŽINDAMA pažangą, padarytą sutelkiant finansinius išteklius iš visų šaltinių, kartu PABRĖŽDAMA, kad vis dar neaišku, ar buvo pasiekta 19-ojo uždavinio 2025 m. tarpinė reikšmė;

PRIPAŽINDAMA, kad svarbu sutelkti visų Šalių ir nevalstybinių subjektų veiksmus, be kita ko, pasitelkiant partnerystes, koalicijas ir iniciatyvas, siekiant integruoti biologinės įvairovės aspektą ir paspartinti KMGBF įgyvendinimą, ir PALANKIAI VERTINDAMA nevalstybinių subjektų įsipareigojimus siekiant prisidėti prie KMGBF įgyvendinimo;

PRIPAŽINDAMA, kad reikia politikos, teisinių ir reguliavimo sistemų, kuriomis būtų sukurta palanki aplinka verslo ir finansų sektorių suderinimui su KMGBF uždaviniais ir biologinės įvairovės bei jos ekosisteminių paslaugų išsaugojimui, atkūrimui ir tausiam naudojimui;

DAR KARTĄ PATVIRTINDAMA mūsų bendrą įsipareigojimą siekti veiksmingo daugiašališkumo, kurio pagrindas – Jungtinės Tautos, ir PRIMINDAMA, kad KMGBF atlieka pagrindinį vaidmenį kaip visą sistemą, visas JT, visos visuomenės įtraukimą ir veiksmus visais valdžios lygmenimis apimanti sistema;

DAR KARTĄ PATVIRTINDAMA, kad žmogaus teisėmis grindžiamas požiūris, teisingumas ir lyčių lygybė yra labai svarbūs įgyvendinant KMGBF,

DAR KARTĄ PATVIRTINDAMA, kad svarbu stiprinti Rio de Žaneiro konvencijų ir kitų daugiašalių aplinkos susitarimų (DAS) sinergijas ir bendradarbiavimą visais lygmenimis, ir PABRĖŽDAMA, kad reikia paspartinti veiksmus visuose sektoriuose ir tarp jų, visų pirma pasitelkiant gamtos procesais pagrįstus sprendimus ir ekosisteminius metodus, taikant Konvencijoje nustatytą ekosisteminių metodą, kuriais prisidedama prie Paryžiaus susitarimo tikslų;

DAR KARTĄ PATVIRTINDAMA savo įsipareigojimą atlikti patikimą ir veiksmingą kolektyvinės pažangos įgyvendinant KMGBF visuotinę peržiūrą, kuri suteiktų naują politinį postūmį ir paspartintų įgyvendinimo veiksmus siekiant KMGBF 2030 m. uždavinių;

PALANKIAI VERTINDAMA Armėnijos Respublikos užmojų didinti COP17 politinį matomumą, be kita ko, pasitelkiant *Jerevano KMGBF įgyvendinimo spartinimo trajektoriją*, ir užtikrinti, kad per COP17 būtų sėkmingai atlikta visuotinė peržiūra, siekiant sparčiau įgyvendinti KMGBF ir jos tikslus bei uždavinius, ir BE TO, PALANKIAI VERTINDAMA tai, kad Armėnijos Respublika akcentuoja įtraukų dalyvavimą ir plataus užmojo bei į veiksmus orientuotus rezultatus, susijusius su visuotine peržiūra ir COP17;

PABRĖŽIA, kad šių Tarybos išvadų tikslais terminai „čiabuvių tautos ir vietos bendruomenės“ vartojami nedarant poveikio galimybei BĮK dokumentuose toliau naudoti sutartus terminus, išdėstytus BĮK COP sprendime XII/12, kol šiuo klausimu ateityje bus surengtos derybos;

PAKARTOJA ryžtingai smerkianti Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, kuriuo akivaizdžiai pažeidžiama tarptautinė teisė, įskaitant JT Chartiją. PAKARTOJA didelį susirūpinimą dėl padėties Artimuosiuose Rytuose, kaip nurodyta Europos Vadovų Tarybos 2026 m. birželio mėn. išvadose.

I SKYRIUS. BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS KONVENCIJA

KUNMINGO IR MONREALIO PASAULINĖS BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO PASPARTINIMAS

1. DAR KARTĄ PATVIRTINA savo įsipareigojimą visapusiškai įgyvendinti KMGBF;
2. PALANKIAI VERTINA precedento neturintį KMGBF paskatintą angažavimosi lygį ir Šalių bei suinteresuotųjų subjektų parodytą įsipareigojimą ją įgyvendinti, kaip pabrėžta Pasaulinėje ataskaitoje ir įrodyta pateikiant daug nacionalinių ataskaitų ir NBĮSVP, kartu PABRĖŽDAMA, kad reikia gerinti ataskaitų kokybę ir užtikrinti, kad jos būtų išsamesnės, norint dar labiau palengvinti pažangą siekiant KMGBF tikslų ir uždavinių įvertinti;
3. PRIPAŽŪSTA, kad įgyvendinant KMGBF padaryta pažanga, tačiau KARTU PRIPAŽŪSTA, kad 2030 m. uždavinių ir misijos arba 2050 m. tikslų nebus įmanoma pasiekti be spartesnių veiksmų bei sparčiau dedamų pastangų ir jei nebus skubiai šalinamos likusios kliūtys bei spragos;
4. PRIPAŽŪSTA skubų poreikį paspartinti ir sustiprinti KMGBF įgyvendinimą, ir PABRĖŽIA, kad svarbu didinti politinę valią ir užmojus siekiant paspartinti įgyvendinimą ir pašalinti spragas, kad per likusį laiką būtų įgyvendinti 2030 m. uždaviniai ir 2050 m. tikslai ir būtų pasiekti trys Konvencijos tikslai;
5. PRIPAŽŪSTA, kad tebėra svarbu toliau siekti užtikrinti KMGBF stebėsenos sistemos veikimą ir šią sistemą naudoti, ir PABRĖŽIA, kad rengiant stebėsenos ir ataskaitų teikimo tvarką, kai įmanoma, turėtų būti naudojamosi esama informacija ir procesais siekiant išvengti dubliavimosi ir kuo labiau sumažinti papildomą administracinę ir finansinę naštą Šalims;

6. RAGINA imtis aktyvesnių veiksmų siekiant integruoti biologinės įvairovės aspektą į visus valdžios bei visuomenės lygmenis ir į visas politikos sritis bei sektorius ir PABRĖŽIA gyvybiškai svarbų privačiojo sektoriaus vaidmenį šiuo atžvilgiu;
7. PALANKIAI VERTINA tai, kad Kunmingo dialogas vyksta atvirai ir konstruktyviai, be kita ko, kiek tai susiję su galimais tolesniais veiksmais po visuotinės peržiūros;
8. PABRĖŽIA išsamių, į veiksmus orientuotų pranešimų svarbą siekiant paspartinti KMGBF įgyvendinimą, ypač kalbant apie uždavinius, kuriuos įgyvendinant padaryta mažiausia pažanga;
9. PRIPAŽĮSTA, kad tvirtesnis tarptautinis bendradarbiavimas, patobulinti veiksmai ir pastangos bei sustiprintos įgyvendinimo priemonės yra svarbūs siekiant visapusiškai ir veiksmingai įgyvendinti KMGBF;
10. PABRĖŽIA, kad, kaip pabrėžta Pasaulinėje ataskaitoje dėl kolektyvinės pažangos įgyvendinant KMGBF, reikia stiprinti priemones, kuriomis šalinami tiesioginiai ir netiesioginiai biologinės įvairovės nykimo veiksniai, įskaitant veiksnius, kurie ir toliau kenkia pažangai įgyvendinant KMGBF, ir kad nacionaliniuose uždaviniuose pasauliniu mastu į tokius veiksnius dar nėra tinkamai atsižvelgiama, todėl būtina užtikrinti didesnę politikos suderinamumą, atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, ir didinti permainas skatinančių veiksmų mastą;
11. PABRĖŽIA, kad įgyvendinant KMGBF, svarbu taikyti veiksmų visais valdžios lygmenimis ir visos visuomenės įtraukimo požiūrį;
12. PABRĖŽIA, kad visapusiškas ir veiksmingas nevalstybinių subjektų, įskaitant visų pirma čiabuvių tautas ir vietos bendruomenes, moteris ir jaunimą, dalyvavimas, pripažįstant jų atitinkamus vaidmenis, yra labai svarbus siekiant visapusiškai ir veiksmingai įgyvendinti KMGBF;

13. AKCENTUOJA, kad svarbu užtikrinti lyčių lygybę ir į lyčių lygybę orientuotą KMGBF įgyvendinimą, taip pat užtikrinti įtraukų bei žmogaus teisėmis grindžiamą požiūrį, ir PABRĖŽIA, kad lyčių perspektyvą reikia visais lygmenimis integruoti į biologinės įvairovės politiką, strategijas, planus, veiksmus, programas ir finansavimo tvarką, taip pat mažinti nelygybę ir skatinti lygiateisį, visapusišką ir veiksmingą čiabuvių tautų ir vietos bendruomenių, moterų ir mergaičių, jaunimo, asmenų su negalia ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą ir atstovavimą jiems su biologine įvairove susijusios politikos ir sprendimų priėmimo procesuose;
14. PRIPAŽŪSTA nacionaliniu, regioniniu ir tarptautiniu lygmenimis jau esamas pagrindines įgyvendinimo rėmimo priemonės, įskaitant visų pirma NBĮSVP, ir PABRĖŽIA, kad nacionaliniais biologinės įvairovės finansavimo planais ar panašiais dokumentais, esamomis BĮK darbo programomis ir kitomis iniciatyvomis prisidedama prie KMGBF ir Konvencijos įgyvendinimo, ir PABRĖŽIA, kad jų atnaujinimas ir įgyvendinimo stiprinimas tebėra svarbus įnašas įgyvendinant KMGBF ir BĮK;
15. AKCENTUOJA tvirtos mokslinių įrodymų bazės vaidmenį ir svarbą politikos formavimui remiantis geriausiais turimais moksliniais duomenimis, taip pat vertingą tradicinių žinių įnašą – tai yra užmojų ir veiksmingo įgyvendinimo pagrindas, ir RAGINA toliau stiprinti Tarpvyriausybines mokslinės politinės biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų platformos (IPBES) ir BĮK tarpusavio ryšius, taip pat labiau naudotis IPBES išvadomis siekiant prisidėti prie KMGBF įgyvendinimo;
16. AKCENTUOJA, kad reikia toliau bendradarbiauti su kitomis mokslo ir politikos platformomis, įskaitant Tarpvyriausybines klimato kaitos komisiją ir Tarpvyriausybines mokslinį-politinį cheminių medžiagų, atliekų ir taršos klausimų forumą;
17. PABRĖŽIA, kad po pirmosios visuotinės įgyvendinimo peržiūros reikia aiškaus ir darnaus tolesnių veiksmų proceso, siekiant užtikrinti tęstinumą su antrąja visuotine įgyvendinimo peržiūra, taip pat reikia aiškių, skubių ir darnių veiksmų, kad per likusį laiką būtų greitai paspartintas KMGBF įgyvendinimas;

18. PALANKIAI VERTINA regioninių ir subregioninių techninio ir mokslinio bendradarbiavimo paramos centrų steigimą ir RAGINA visapusiškai užtikrinti jų veikimą, kad būtų paspartinta parama KMGBF įgyvendinimui;
19. RAGINA užtikrinti glaudesnius ir tvirtesnius tarpusavio ryšius tarp trijų Rio de Žaneiro konvencijų ir su kitais biologinės įvairovės srities daugiašaliais aplinkos susitarimais (DAS), atsižvelgiant į jų atitinkamus įgaliojimus, ir stiprinti jų sinergijas, darniai įgyvendinant KMGBF, Paryžiaus susitarimą ir Jungtinių Tautų konvencijos dėl kovos su dykumėjimu (UNCCD) 2018–2030 m. strateginę programą, be kita ko, stiprinant Rio de Žaneiro konvencijų jungtinės ryšių palaikymo grupės ir Biologinės įvairovės ryšių palaikymo grupės vaidmenį ir funkcijas, kad toliau būtų stiprinamos sinergijos ir didinamas bendradarbiavimas nacionaliniu lygmeniu, visų pirma rengiant, peržiūrint ir įgyvendinant atitinkamus uždavinius, strategijas ir veiksmų planus, taip pat vykdant stebėseną ir teikiant ataskaitas;
20. BE TO, PABRĖŽIA, kad svarbu stiprinti integruotus metodus, kuriais atsižvelgiama į biologinės įvairovės, klimato, taršos, vandens ir žemės degradacijos tarpusavio sąsajas, be kita ko, pasitelkiant gamtos procesais pagrįstus sprendimus ir ekosisteminius metodus, taip pat tarpvalstybiniame kontekste;
21. TAIP PAT RAGINA stiprinti Šalių, kitų Rio de Žaneiro konvencijų, su biologine įvairove susijusių konvencijų, su cheminėmis medžiagomis ir atliekomis susijusių konvencijų ir kitų atitinkamų DAS valdymo organų ir sekretariatų, JT subjektų, kitų atitinkamų organizacijų ir suinteresuotųjų subjektų, įskaitant finansų įstaigas ir su teminiais sektoriais susijusias iniciatyvas, dedamas pastangas stiprinti bendradarbiavimą KMGBF ir kitų atitinkamų sistemų kontekste;

Skaitmeninė sekų informacija (SSI) apie genetinius išteklius

22. PRIMINDAMA BĮK COP sprendimus 15/9 ir 16/2, PRIPAŽĮSTA, kad daugiašalis mechanizmas, skirtas dalytis genetinių išteklių SSI naudojimo teikiama nauda, įskaitant jo Kalio fondą, yra inovatyvi priemonė, kuria skatinamas naudos pasidalijimas ir toliau telkiami biologinei įvairovei skirti ištekliai, ir PABRĖŽIA, kad reikia veiksmingai jį įgyvendinti, kartu siekiant užtikrinti didesnę teisinę tikrumą bei aiškumą ir sudaryti vienodas sąlygas;
23. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad pagal Sprendimą 16/2 tik besivystančios šalys ir čiabuvių tautos bei vietos bendruomenės turi teisę naudotis Kalio fondu, tačiau AKCENTUOJA, kad pagal Konvenciją visos Šalys turi galimybę dalytis genetinių išteklių naudojimo teikiama nauda remdamosi principu, kad jos visos yra genetinių išteklių teikėjos ir naudotojos, ir PABRĖŽIA, kad prireikus reikia toliau dirbti šioje srityje;
24. PABRĖŽIA, kad svarbu išlaikyti ir gerinti atvirą prieigą prie SSI – ji yra lemiamai svarbi moksliniams tyrimams ir inovacijoms, ir DAR KARTĄ PATVIRTINA, kad pagal daugiašalį mechanizmą neturėtų būti reikalaujama stebėti ir atsekti;
25. PRIPAŽĮSTA, kad viešosios mokslinių tyrimų ir akademinės institucijos aktyviai dalyvauja dalijantis nepinigine nauda, vykdydamos viešuosius mokslinius tyrimus apie SSI naudojimą ir susijusį gebėjimų stiprinimą bei plėtojimą, ir SKATINA atitinkamomis iniciatyvomis tęsti šį darbą;
26. SKATINA bendradarbiauti su duomenų bazes valdančiais subjektais, kad būtų remiamas daugiašalio mechanizmo, skirto dalytis genetinių išteklių SSI naudojimo teikiama nauda, įgyvendinimas;

27. PABRĖŽIA, kad tolesnis veikimo formų pagal daugiašalį mechanizmą plėtojimas, įskaitant potencialias naujas įnašų formas, turėtų atitikti Sprendimo 15/9 9 dalyje nustatytus kriterijus, būti pagrįstas įrodymais ir neturėtų iš anksto nulemti pirmosios daugiašalio mechanizmo, įskaitant Kalio fondą, veiksmingumo peržiūros COP18 rezultatų;
28. BE TO, PABRĖŽIA, kad svarbu vengti galimo pareigų kaupimosi taikant galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir naudos pasidalijimo režimus, ir AKCENTUOJA, kad reikia vengti nereikalingo sudėtingumo ir biurokratinės naštos;
29. Su susirūpinimu ATKREIPIA DĖMESĮ į nedidelį įnašų į Kalio fondą skaičių, PRIPAŽIŪSTA, kad reikia didinti sektorių informuotumą apie Kalio fondą, PABRĖŽIA privačiojo sektoriaus įnašų svarbą ir SKATINA privačiojo sektoriaus subjektus visame pasaulyje, kurie gauna naudos iš genetinių išteklių SSI naudojimo, prisidėti prie Kalio fondo ir dalytis nepinigine nauda; šiuo atžvilgiu PALANKIAI VERTINA viešąsias, privačiąsias ir daugiašales partnerystes ir iniciatyvas įvairiuose sektoriuose ir platformose, be kita ko, siekiant stiprinti gebėjimus ir remti visapusišką Kalio fondo operacionalizavimą;

Išteklių telkimas

30. PRIMENA BĮK COP sprendime 16/34 nustatytas veiksmų gaires ir DAR KARTĄ PATVIRTINA savo įsipareigojimą darniai daryti pažangą abiem kryptimis;
31. PAKARTOJA savo įsipareigojimą sutelkti išteklius iš visų šaltinių; RAGINA visas valstybes, kurios gali tai padaryti, prisidėti prie tarptautinio biologinės įvairovės finansavimo, atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes ir atspindint dinamišką ir kintantį savo atitinkamų pajėgumų pobūdį, ir PRIMYGTINAI RAGINA suinteresuotuosius subjektus, įskaitant privatųjį ir finansų sektorius, labiau prisidėti prie KMGBF įgyvendinimo ir priderinti savo finansinius srautus prie KMGBF;

32. PABRĖŽIA, kad ES ir jos valstybės narės kartu yra neabejotinai didžiausios su biologine įvairove susijusios oficialios paramos vystymuisi teikėjos visame pasaulyje;
33. AKCENTUOJA teigiamą tarptautinio biologinės įvairovės finansavimo tendenciją, apie kurią pranešė EBPO: 2024 m. konkrečiai biologinei įvairovei skirtas finansavimas siekė 18,9 mlrd. USD, o su biologine įvairove susijęs finansavimas – 34,2 mlrd. USD;
34. PRIPAŽIŪSTA skaidrumo, nuoseklumo ir metodinio aiškumo svarbą teikiant ataskaitas apie tarptautinį biologinės įvairovės finansavimą;
35. PATVIRTINA, kad Pasaulinis aplinkos fondas (GEF) tebėra svarbus kaip Konvencijos finansinis mechanizmas, PALANKIAI VERTINA 9-uju GEF papildymu priimtus įsipareigojimus ir rezultatus, susijusius su mažiausiai išsivysčiusioms šalims ir mažoms besivystančių salų valstybėms, čiabuvių tautoms ir vietos bendruomenėms skirtais uždaviniais, taip pat privačiojo sektoriaus telkimu, ir SKATINA dabartinius ir potencialius įnašų mokėtojus laiku ir plačiu užmoju užbaigti savo įnašus į GEF-9, sekant ES valstybių narių parodytu pavyzdžiu;
36. PRIPAŽIŪSTA sėkmingą Pasaulinės biologinės įvairovės strategijos fondo (GBFF) programavimą ir RAGINA toliau įsipareigoti teikti įnašus į GBFF iš visų šaltinių;
37. PRIPAŽIŪSTA, kad viešąjį tarptautinį biologinės įvairovės finansavimą šiuo metu teikia ir telkia ribotas skaičius valstybių, PATVIRTINA, kad reikia apsvarstyti būdus, kaip sistemingai išplėsti įnašų bazę ir padidinti biologinės įvairovės finansavimui skirtų įnašų mokėtojų skaičių, atsižvelgiant į nacionalinių aplinkybių ir pajėgumų raidą laikui bėgant, taip pat į ekonomines realijas, savanoriškai ir bendru sutarimu, pavyzdžiui, pasitelkiant galimus orientacinius objektyvius kriterijus, be kita ko, periodiškai peržiūrint ir prireikus iš dalies pakeičiant pagal Konvencijos 20 straipsnio 2 dalį sudarytą sąrašą ir laikantis to straipsnio; PAŽYMI, kad šiuo klausimu turėtų būti deramai konsultuojamasi su Šalimis;

38. AKCENTUOJA svarbą privačiojo sektoriaus ir suinteresuotųjų subjektų vaidmenį, taip pat galimų savanoriškų ir reguliavimo inovatyvių metodų, pavyzdžiui (atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes), be kita ko, didelio patikimumo gamtos kreditų ir žiedinės ekonomikos metodų, nagrinėjimą telkiant išteklius iš visų šaltinių;
39. PABRĖŽIA, kad svarbu daryti pažangą rengiant ir įgyvendinant nacionalinius biologinės įvairovės finansavimo planus ar panašius dokumentus, visų pirma remiant finansavimo sprendimų, kuriais išnaudojamas jų potencialas sutelkti vidaus išteklius, įgyvendinimą; ir PRIPAŽĮSTA potencialią tarpsektorinių nacionalinių platformų vertę stiprinant vidaus ir tarptautinių viešųjų ir privačiųjų finansinių srautų telkimą ir spartinant KMGBF tikslų ir uždavinių įgyvendinimą;
40. PRIPAŽĮSTA, kad visos įmonės yra priklausomos nuo biologinės įvairovės ir daro jai poveikį; PABRĖŽIA, kad svarbu sukurti transformaciniams pokyčiams palankią aplinką tinkamu būdu ir atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, be kita ko, nustatant politikos, teisinės ir reguliavimo sistemas, kad įmonės galėtų prisidėti prie biologinės įvairovės išsaugojimo, atkūrimo ir tausaus naudojimo, ir PALANKIAI VERTINA IPBES verslo ir biologinės įvairovės vertinimo išvadas;
41. PABRĖŽIA, kad reikia skubiai paspartinti paskatų nustatymą ir proporcingai, teisingai, sąžiningai, veiksmingai ir lygiateisiškai eliminuoti, laipsniškai panaikinti ar reformuoti paskatas, įskaitant subsidijas, kurios kenkia biologinei įvairovei, pradedant nuo žalingiausių paskatų, ir padidinti teigiamas paskatas biologinės įvairovės išsaugojimui ir tausiam naudojimui pagal KMGBF 18 uždavinį;

Klausimai, susiję su čiabuvių tautomis ir vietos bendruomenėmis

42. DAR KARTĄ PATVIRTINA čiabuvių tautų teises, be kita ko, išdėstytas JT deklaracijoje dėl čiabuvių tautų teisių;⁷
43. PALANKIAI VERTINA tai, kad COP16 buvo įsteigtas Pagalbinis organas Biologinės įvairovės konvencijos 8J straipsnio ir kitų nuostatų, susijusių su čiabuvių tautomis ir vietos bendruomenėmis, klausimais (SB8J), ir PABRĖŽIA, kad reikalingas *modus operandi* su įtraukiomis dalyvavimo procedūromis, kuris tinkamai atspindėtų tai, kad itin svarbu užtikrinti prasmingą ir visapusišką bei veiksmingą čiabuvių tautų ir vietos bendruomenių dalyvavimą SB8J veikloje;
44. PRIPAŽŪSTA kritiškai ir lemiamai svarbų čiabuvių tautų ir vietos bendruomenių, kaip biologinės įvairovės saugotojų ir tradicinių žinių, inovacijų ir praktikos, susijusių su biologinės įvairovės išsaugojimu ir tausiu naudojimu, sergėtojų, vaidmenį ir įnašus; PABRĖŽIA, kad svarbu laikytis tarptautinės žmogaus teisių teisės ir dokumentų;
45. PABRĖŽIA, kad iki 2030 m. reikia visapusiškai ir veiksmingai įgyvendinti darbo programą dėl Biologinės įvairovės konvencijos 8 straipsnio j punkto ir kitų nuostatų, susijusių su čiabuvių tautomis ir vietos bendruomenėmis, be kita ko, visapusiškai, veiksmingai ir prasmingai dalyvaujant čiabuvių tautomis ir vietos bendruomenėms atitinkamuose sprendimų priėmimo procesuose;

⁷JTGA Rezoliucija 61/295.

Sintetinė biologija

46. PRIPAŽISTA sparčią sintetinės biologijos prietaikų pažangą, taip pat galimą teigiamą ir neigiamą poveikį, susijusį su trimis Konvencijos tikslais ir KMGBF įgyvendinimu, ir poreikį vykdyti tinkamą stebėseną ir vertinimą, be kita ko, dirbtinio intelekto ir kompiuterinės biologijos srityse Konvencijos kontekste, ir SIŪLO toliau spręsti naujausių technologinių pokyčių sintetinės biologijos srityje klausimą;
47. PALANKIAI VERTINA *Ad hoc* techninių ekspertų grupės sintetinės biologijos klausimais darbą ir teminio veiksmų plano projektą, kuriuo siekiama remti gebėjimų stiprinimą ir plėtrą, prieigą prie technologijų ir jų perdavimą bei dalijimąsi žiniomis sintetinės biologijos srityje, remiantis atsargumo principu, kaip nustatyta Rio de Žaneiro deklaracijos dėl aplinkos ir plėtros 15 principu;

Jūrų ir pakrančių biologinė įvairovė

48. PABRĖŽIA, kad apskritai jūrų ir pakrančių biologinė įvairovė nebuvo tinkamai atspindėta nacionaliniuose biologinės įvairovės veiksmų planuose, ir PABRĖŽIA, kad reikia stiprinti jos integravimą į nacionalinį biologinės įvairovės planavimą ir įgyvendinimą, be kita ko, skatinant politikos darną visuose atitinkamuose sektoriuose ir intensyvinant permainas skatinančius veiksmus, kuriais siekiama išsaugoti, atkurti ir tausiai naudoti jūrų biologinę įvairovę;

49. PABRĖŽIA, kad svarbu toliau dėti pastangas siekiant nustatyti ir apibūdinti rajonus, atitinkančius ekologiniu ar biologiniu požiūriu svarbių jūrų rajonų (EBSA) kriterijus, ir priimti savanoriškas gaires dėl EBSA tarpusavio vertinimo procesų bei kitų atitinkamų suderinamų ir papildomų mokslinių kriterijų, siekiant užtikrinti, kad EBSA procesu ir toliau būtų teikiamas vertingas mokslinis bei techninis įnašas įgyvendinant KMGBF, kitus tarptautinius dokumentus, sistemas ir prisidedant prie kompetentingų organizacijų veiklos, taip pat ateityje įgyvendinant Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencija grindžiamą Susitarimą dėl jūrų biologinės įvairovės išsaugojimo ir tausaus jos naudojimo nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiuose rajonuose (BBNJ susitarimas);
50. PABRĖŽIA, kad EBSA procese turėtų būti visapusiškai gerbiamas pakrantės valstybių suverenitetas, suverenios teisės arba jurisdikcija, kaip numatyta JT jūrų teisės konvencijoje (UNCLOS), ir PRIMENA 2025 m. gruodžio 9 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliuciją 80/110, kurioje dar kartą patvirtinama, kad UNCLOS nustatyta teisinė sistema, pagal kurią turi būti vykdoma visa veikla vandenyne ir jūrose;
51. PALANKIAI VERTINA tai, kad įsigaliojo BBNJ susitarimas, atkreipdama dėmesį į daugelį bendrų su Konvencija tikslų; AKCENTUOJA kritiškai svarbius įnašus ir sinergijas, kuriuos galima pasiekti ateityje įgyvendinant BBNJ susitarimą, ir RAGINA užtikrinti veiksmingus ir efektyvius BĮK, BBNJ susitarimo ir atitinkamų mokslo ir politikos platformų tarpusavio ryšius;
52. AKCENTUOJA, kad reikia remtis 2025 m. gruodžio 2–5 d. Bergene (Norvegija) surengto ekspertų praktinio seminaro jūrų biologinės įvairovės nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiuose rajonuose klausimais rezultatais, siekiant vykdyti darbą pagal Konvenciją ir stiprinti bendradarbiavimą, sąveiką ar sinergiją su BBNJ susitarimu;

53. PABRĖŽIA, kad svarbu paspartinti pažangą siekiant iki 2030 m. veiksmingai išsaugoti ir valdyti bent 30 proc. vandenyno pagal KMGBF 3 uždavinį, be kita ko, nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiuose rajonuose;

Kiti su COP17 susiję klausimai

54. PABRĖŽIA, kad reikia didinti BJK procesų veiksmingumą ir efektyvumą ir juose nustatyti prioriteto tvarką, be kita ko, pasitelkiant Šalių inicijuojamą procesą;
55. PABRĖŽIA, kad reikia priimti naują daugiametę darbo programą, kurioje daugiausia dėmesio būtų skiriama paspartintiems ir palengvintiems Šalių veiksmams vietoje, kartu užtikrinant subalansuotą paramą visų trijų Konvencijos tikslų ir KMGBF įgyvendinimui, visapusiškam esamų BJK priemonių ir programų įgyvendinimui ir vengiant pastangų dubliavimo;
56. BE TO, PABRĖŽIA, kad reikia apsvarstyti funkcinės peržiūros rezultatus, kad būtų padidintas sekretoriato veiksmingumas, visų pirma kalbant apie posėdžių aptarnavimą ir palankesnių sąlygų KMGBF įgyvendinimui sudarymą;

II SKYRIUS. KARTACHENOS BIOSAUGOS PROTOKOLAS

57. PALANKIAI VERTINA tai, kad laiku pateikta daug penktųjų nacionalinių ataskaitų, AKCENTUOJA, kad reikia visapusiškai įgyvendinti Kartachenos biosaugos protokolą stiprinant nacionalines biosaugos sistemas, priimant patikimas moksliskai pagrįstas rizikos vertinimo ir rizikos valdymo procedūras, labiau stiprinant gebėjimus ir teikiant techninę paramą naudojančią Biosaugos informacijos centru dalijimosi informacija tikslais ir skatinant visuomenės informuotumą bei suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą;
58. PAKARTOJA, kad gebėjimas aptikti ir identifikuoti gyvus modifikuotus organizmus yra svarbus Kartachenos biosaugos protokolo įgyvendinimo elementas, todėl REMIA Mokymo vadovo dėl gyvų modifikuotų organizmų aptikimo ir identifikavimo būsimų redakcijų papildymą ir atnaujinimą Kartachenos biosaugos protokolo kontekste, kai gali būti sukuriamą pridėtinė vertė;

59. PALANKIAI VERTINA tai, kad renkama informacija apie nacionalinius teisės aktus, reglamentus ir gaires dėl naujų šiuolaikinių biotechnologijų pokyčių;
60. PALANKIAI VERTINA *Ad hoc* techninių ekspertų grupės (AHTEG) rizikos vertinimo klausimais darbą, įskaitant AHTEG išvadas dėl konkrečių rizikos vertinimo klausimų nustatymo ir prioritetų nustatymo kriterijų taikymo, ir REMIA tolesnės savanoriškos rekomendacinės medžiagos rengimą naudojantis AHTEG nustatytų prioritetinių temų sąrašu, siekiant reaguoti į iš esmės bendrus Šalių poreikius, ir PABRĖŽIA, kad visiems susijusiems subjektams, įskaitant galimą AHTEG, reikia realistiško darbo plano;
61. PAKARTOJA, kad priimant sprendimus, susijusius su gyvais modifikuotais organizmais, svarbu laikytis atsargumo principo, kaip nustatyta Rio deklaracijos dėl aplinkos ir plėtros 15 principe, ir kiekvienu konkrečiu atveju atlikti moksliškai pagrįstą rizikos aplinkai vertinimą;

III SKYRIUS. NAGOJOS PROTOKOLAS DĖL GALIMYBĖS NAUDOTIS GENETINIAIS IŠTEKLIAIS IR NAUDOS PASIDALIJIMO

62. PABRĖŽIA, kad įgyvendinant Protokolą ir KMGBF svarbu atsižvelgti į pagrindines antrojo Nagojos protokolo įgyvendinimo veiksmingumo vertinimo ir peržiūros išvadas bei žinias, visų pirma užtikrinant tinkamą prieigą prie genetinių išteklių ir tai, kad nauda, gaunama naudojant genetinius išteklius, būtų dalijamasi sąžiningai ir teisingai, taip prisidedant prie biologinės įvairovės išsaugojimo ir tvaraus naudojimo;
63. AKCENTUOJA, kad Šalys turi supaprastinti ir racionalizuoti savo teisines, administracines ir politikos priemones, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos naudotis genetiniais ištekliais ir būtų užtikrinta, kad nauda, gaunama juos naudojant, būtų dalijamasi sąžiningai ir teisingai, laikantis Nagojos protokolo nuostatų ir kitų atitinkamų tarptautinių galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir naudos pasidalijimo dokumentų.